

03/04/2026

Τελευταίος Κατανυκτικός Εσπερινός στον Ιερό Ναό Αγίου Θεολόγου Κατακόιλου Άνδρου

/ [Ενορίες](#)

Με την ευλογία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Σύρου κ. Δωροθέου Β΄ και τη συνευχητική παρουσία των Εφημερίων της περιοχής Υδρούσας [Άνδρου](#) και πολλών πιστών, τελέστηκε την παρελθούσα Κυριακή 29 Μαρτίου 2026 στον [Ιερό Ναό Αγίου Θεολόγου](#) Κατακόιλου ο τελευταίος [Κατανυκτικός Εσπερινός](#) της εφειτηής Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, κατά τον οποίο μίλησε διδακτικώτατα ο Πρωτοπρεσβύτερος Παναγιώτης Μανιδάκης περί προσευχής, μετάνοιας και εξομολογήσεως.

Στην ομιλία του ο Πρωτοπρεσβύτερος Παναγιώτης Μανιδάκης τόνισε τη σημασία της προσευχής, της μετάνοιας και της ειλικρινούς εξομολογήσεως στη ζωή του πιστού.

Αναλυτικά ο π. Παναγιώτης Μανιδάκης ανέφερε:

«Σεβαστοί Πατέρες, αγαπητοί αδελφοί,

Μέσα στην κατανυκτική ατμόσφαιρα του Εσπερινού, η Εκκλησία μας καλεί απόψε να σταθούμε αληθινά ενώπιον του Θεού και να κοιτάξουμε λίγο πιο βαθιά μέσα στην ψυχή μας. Να ακούσουμε τη φωνή της συνειδήσεως, που τόσο συχνά σκεπάζεται από τον θόρυβο της καθημερινότητας.

Κάνω προσευχή και δεν καταλαβαίνω τίποτα. Κάνω προσευχή και πολλές φορές αισθάνομαι ότι μιλάω στον τοίχο. Πώς είναι η συναναστροφή με τον Θεό; Πώς είναι η ένωση με τον Θεό; Όταν εμείς έχουμε αυτή την αίσθηση, μήπως κάτι δεν γίνεται καλά;

Η προσευχή είναι σύσταση και διατήρηση του κόσμου ολόκληρου. Η προσευχή είναι

συμφιλίωση με τον Θεό. Γιατί είμαστε μαλωμένοι με τον Θεό; Είμαστε και δεν το έχουμε καταλάβει.

Όταν ξυπνάμε το πρωί, έχουμε λαχτάρα να μιλήσουμε στον αγαπημένο μας, που αυτός είναι ο Θεός; Ασφαλώς όχι. Δυστυχώς όχι.

Όταν στη διάρκεια της ημέρας προχωράει η ζωή και είμαστε μπλεγμένοι με χίλια δυο ο καθένας και όποιον ρωτήσεις σήμερα τι σου λέει; «Τρέχω». Τι κάνεις; «Τρέχω». Πού τρέχεις; «Τρέχω». Όλοι τρέχουν σήμερα. Σε αυτό το ανελέητο τρέξιμο φεύγει ο νους μας καθόλου προς τον Χριστό; Ή σαν να είμαστε μαλωμένοι, τον αφήνουμε στην άκρη; Και το βράδυ κατάκοποι λέμε «δεν προλαβαίνω» και δεν κοιτάζουμε καν προς τη μεριά Του.

Μήπως όταν μπαίνουμε στο σπίτι, η πρώτη μας έννοια είναι να δούμε το καντήλι αν είναι αναμμένο, όπως έκαναν οι γονείς μας; Μήπως κοιτάζουμε με πόθο τις εικόνες του Χριστού, της Παναγίας, των Αγίων;

Αδελφοί μου, οι προσευχές είναι συμφιλίωση με τον Θεό. Είναι μητέρα των δακρύων. Είναι συγχώρεση αμαρτημάτων, είναι γέφυρα που σώζει από τους πειρασμούς, είναι συντριβή όλων των πολέμων, είναι τροφή για όλους, είναι μελλοντική ευφροσύνη. Και διαβάζοντάς τα, και εγώ δεν σας κρύβω, έλεγα: όλα αυτά είναι η προσευχή; Ποια είναι τελοσπάντων αυτή η προσευχή, που είναι όλα αυτά τα πράγματα και εμείς δεν την έχουμε ανακαλύψει;

Γιατί για μας η προσευχή είναι καθήκον; Ακούω καμιά φορά τους χριστιανούς που έρχονται στην εξομολόγηση και λένε: «εκτελώ τα θρησκευτικά μου καθήκοντα» και αισθάνομαι ότι έχει πάρει ένα όπλο και εκτελεί καθήκοντα. Μα δεν μπορεί να είναι καθήκον η προσευχή. Είναι σαν τον σύζυγο που έχει βαρεθεί τη σύζυγο – συγχωρέστε μου την παρομοίωση – και εκτελεί τα συζυγικά του καθήκοντα τόσο στεγνά, τόσο ξερά, τόσο τυπικά.

Ο Χριστός όμως θέλει να είναι ο νυμφίος της ψυχής μας. Σαν ένας μανιασμένος εραστής που ψάχνει τη γυναίκα που αγαπά, έτσι ψάχνει ο Χριστός την ψυχή μας. Τι σχέση έχει λοιπόν η εκτέλεση θρησκευτικών καθηκόντων με έναν τέτοιο εραστή; Με έναν εραστή που οι Πατέρες της Εκκλησίας τον ονομάζουν ζηλότυπο. Δεν του αρέσει να μοιράζεται την αγάπη με άλλους. Θέλει την καρδιά μας. Μας λέει: «παιδί μου, δώσε μου την καρδιά σου».

Τελικά δίνουμε καρδιά σε αυτή την προσευχή ή την έχουμε καταστήσει μια τυπική διαδικασία;

Όπως βλέπετε, αλλάζει ο κόσμος γύρω μας και αλλάζει δραματικά. Δεν το έχουμε

πάρει χαμπάρι ακόμη, γιατί ακόμη έχουμε να φάμε, έχουμε να βάλουμε βενζίνη ή πετρέλαιο στο αυτοκίνητο, έστω και ακριβά, και να μετακινηθούμε. Για να σφίξουν λίγο τα πράγματα, ποιος το ξέρει; Βλέπετε, ο παραλογισμός από τη μια μεριά της Δύσης μέχρι την άλλη της Ανατολής έχει βασιλέψει. Εάν ρωτήσετε τα αντιμαχόμενα μέλη γιατί πολεμούν, ούτε οι ίδιοι δεν ξέρουν. Και αν βάλουμε στη ζυγαριά το συμφέρον, σίγουρα δεν είναι ο πόλεμος ούτε για τους ίδιους. Αλλά βλέπετε, ο σκοτασμός του νου έρχεται και κάνει τέτοια πράγματα στην εποχή μας.

Και τι μας λέει απόψε η Εκκλησία;

Μας λέει: γύρισε πίσω.

Γύρισε στον Θεό. Μη συνηθίζεις να ζεις χωρίς ειρήνη, χωρίς προσευχή, χωρίς ζωντανή σχέση με τον Χριστό. Μη θεωρείς φυσιολογική την πνευματική σου κόπωση. Μετανόησε. Ζήσε.

Αδελφοί μου, αν υπάρχει μία λέξη που συνοψίζει όλη την πνευματική ζωή, αυτή είναι η μετάνοια. Και μετάνοια δεν σημαίνει απλώς λύπη για κάποια λάθη. Σημαίνει αλλαγή νου, αλλαγή καρδιάς, αλλαγή πορείας. Είναι η στιγμή που ο άνθρωπος παύει να ζει μόνο για τον εαυτό του και αποφασίζει να στραφεί προς τον Θεό.

Ο μετανοημένος άνθρωπος λέει:

«Κύριε, απομακρύνθηκα από Εσένα. Αμέλησα. Ψυχράνθηκα. Σε έβαλα στην άκρη. Αλλά τώρα θέλω να επιστρέψω».

Αυτή είναι η αληθινή μετάνοια: επιστροφή στον Θεό.

Πολλές φορές φροντίζουμε με επιμέλεια ό,τι είναι εξωτερικό: το σπίτι μας, το σώμα μας, την εμφάνισή μας. Όμως την ψυχή μας τη φροντίζουμε με την ίδια προσοχή; Μας απασχολεί αν μέσα μας κατοικεί η ειρήνη του Θεού; Μας πονά όταν γεμίζει η καρδιά μας με εγωισμό, κατάκριση, πίκρα, ψυχρότητα και αδιαφορία;

Η αλήθεια είναι ότι συχνά συνηθίζουμε την εσωτερική ακαταστασία. Συμβιβαζόμαστε με μια ζωή χωρίς θερμή προσευχή, χωρίς αγώνα, χωρίς πνευματική εγρήγορση. Όμως η ψυχή δεν πλάστηκε γι' αυτό. Η ψυχή πλάστηκε για τον Θεό. Και όταν απομακρύνεται από Εκείνον, δεν αναπαύεται.

Γι' αυτό η Εκκλησία, ως στοργική μητέρα, δεν μας αφήνει αβοήθητους. Μας δείχνει τον δρόμο της θεραπείας. Και ο δρόμος αυτός είναι η προσευχή, η μετάνοια και η εξομολόγηση.

Γι' αυτό η εξομολόγηση δεν είναι ντροπή ούτε βάρος. Είναι ιατρείο ψυχής. Είναι η ώρα που ο άνθρωπος παύει να κρύβεται και στέκεται με ειλικρίνεια μπροστά στον

Θεό. Ανοίγει την καρδιά του, αφήνει το βάρος του και ζητά το έλεος του Κυρίου.

Όμως χρειάζεται προσοχή. Η αληθινή εξομολόγηση δεν είναι μια βιαστική απαρίθμηση. Δεν είναι μια μηχανική συνήθεια. Είναι ώρα αληθείας. Χρειάζεται ειλικρίνεια, ταπείνωση και απόφαση αλλαγής.

Δεν μετανιώ αληθινά όταν δικαιολογώ συνεχώς τον εαυτό μου.

Η μετάνοια αρχίζει εκεί όπου τελειώνει η αυτοδικαίωση.

Όταν ο άνθρωπος πάψει να λέει «φταίνε οι άλλοι» και πει ταπεινά «Κύριε, εγώ έφταιξα, εγώ αμέλησα, εγώ δεν αγάπησα όσο έπρεπε», τότε ανοίγει η καρδιά του στη χάρη του Θεού. Και αυτό δεν είναι αδυναμία· είναι πνευματική υγεία.

Ένα ακόμη μεγάλο εμπόδιο στη μετάνοια είναι η ασυγχώρητη καρδιά. Δεν μπορούμε να ζητούμε το έλεος του Θεού όταν εμείς δεν θέλουμε να συγχωρήσουμε τον αδελφό μας. Ναι, η συχώρεση είναι δύσκολη. Υπάρχουν πληγές, αδικίες, πίκρες. Αλλά η μνησικακία δεν φυλακίζει τον άλλον· φυλακίζει εμάς. Γι' αυτό ας λέμε:

«Κύριε, καθώς θέλω να με συγχωρήσεις, βοήθησέ με κι εμένα να συγχωρήσω».

Αδελφοί μου, το μεγάλο πρόβλημα της εποχής μας είναι και η πνευματική αμέλεια. Δεν λέμε ότι δεν πιστεύουμε, αλλά συχνά ζούμε σαν να μην έχουμε χρόνο για τον Θεό. Για τόσα πράγματα βρίσκουμε χρόνο· για την προσευχή, το Ευαγγέλιο, τη σιωπή, την εξομολόγηση δυσκολευόμαστε. Έτσι η ψυχή χάνει σιγά-σιγά τη ζέση της και ο άνθρωπος γίνεται χλιαρός.

Άλλο σοβαρό εμπόδιο είναι η κατάκριση. Όσο ασχολούμαστε με τα λάθη των άλλων, τόσο λιγότερο βλέπουμε τα δικά μας. Και όσο λιγότερο βλέπουμε τα δικά μας, τόσο λιγότερο μετανοούμε. Ο μετανοημένος άνθρωπος δεν είναι σκληρός· γίνεται επιεικής, ταπεινός, προσεκτικός πρώτα με τον εαυτό του.

Ας αναρωτηθούμε λοιπόν απόψε:

Πόσες φορές πληγώσαμε με τη γλώσσα;

Πόσες φορές κατακρίναμε;

Πόσες φορές σκληρύναμε;

Πόσες φορές ψυχρανθήκαμε απέναντι στον Θεό;

Πόσες φορές αναβάλαμε τη μετάνοια;

Και εδώ πρέπει να θυμηθούμε κάτι πολύ παρήγορο: η μετάνοια δεν είναι απόγνωση. Η Εκκλησία δεν μας καλεί να απελπιστούμε, αλλά να ελπίσουμε. Ο Θεός δεν μας δείχνει την αμαρτία μας για να μας συντρίψει, αλλά για να μας θεραπεύσει.

Η πιο όμορφη εικόνα αυτής της αλήθειας είναι ο άσωτος υιός. Ο άσωτος είμαστε όλοι μας. Και η σωτηρία αρχίζει από τη στιγμή που ο άνθρωπος λέει: «Θα σηκωθώ και θα πάω στον Πατέρα μου».

Αυτό περιμένει ο Θεός από εμάς: όχι να παρουσιαστούμε τέλειοι, αλλά να επιστρέψουμε με ταπείνωση. Και όταν ο άνθρωπος κάνει αυτό το βήμα, ο Θεός τρέχει να τον συναντήσει. Δεν κουράζεται να συγχωρεί. Δεν αποστρέφεται τον αμαρτωλό που μετανοεί. Αποστρέφεται μόνο τη σκληροκαρδία και την αμετανοησία.

Γι' αυτό, αδελφοί μου, ας μη μείνουμε απόψε μόνο σε μια συγκίνηση της στιγμής. Ας κάνουμε αρχή. Ας πλησιάσουμε το Μυστήριο της Εξομολογήσεως με ειλικρίνεια, ταπείνωση και ελπίδα. Ας συμφιλιωθούμε με τον Θεό, με τον αδελφό μας, με τη συνείδησή μας.

Ο Χριστός δεν κλείνει την πόρτα σε εκείνον που επιστρέφει. Την κρατά ανοιχτή και τον περιμένει.

Εύχομαι ολόψυχα η αποψινή κατανυκτική σύναξη να γίνει αφορμή αληθινής πνευματικής αφύπνισης. Ο Κύριος να μας χαρίσει συντετριμμένη καρδιά, ειλικρινή μετάνοια, καθαρή εξομολόγηση και πνευματική ανάσταση.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος και η Υπεραγία Θεοτόκος να πρεσβεύουν για όλους μας.

Καλή Ανάσταση!»

